

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě – pobočka v Olomouci rozhodl samosoudkyní Mgr. Barborou Berkovou ve věci žalobkyně **Z. H.**, bytem K. 146, K., proti žalovanému **Ministerstvu práce a sociálních věcí**, se sídlem Na Poříčním právu 376/1, Praha, o přezkoumání rozhodnutí žalovaného ze dne 20. 11. 2013, č. j. **MPSV–UM/13940/13/4S-OLK**, ve věci příspěvku na mobilitu,

t a k t o :

I. Žaloba se zamítá.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobkyně se žalobou podanou v zákonné lhůtě domáhala přezkoumání shora označeného rozhodnutí žalovaného, kterým bylo zamítnuto odvolání žalobkyně proti rozhodnutí Úřadu práce České republiky – krajské pobočky v Olomouci ze dne 1.8.2013, č.j. MPSV-UP/740686/13/AIS-ZDP, jímž nebyl žalobkyni přiznán příspěvek na mobilitu.

Žalobkyně požadovala zrušení napadeného rozhodnutí s odůvodněním, že posudková komise žalovaného (dále jen „PK MPSV“) nepostupovala správně při zhodnocení schopnosti žalobkyně zvládat základní životní potřeby dle vyhlášky č. 505/2006 Sb. a nepřihlížela k výsledkům místního šetření, nýbrž vycházela pouze

z lékařských zpráv. Žalobkyně podrobně uvedla, jakými onemocněními trpí a pro která onemocnění byla uznána invalidní ve III. stupni. Dále žalobkyně popsala u devíti základních životních potřeb, že je nezvládá a z jakých důvodů s odkazem na svá onemocnění.

Žalovaný k námitkám žalobce ve svém vyjádření popsal průběh správního řízení. Uvedl, že v odvolacím řízení vycházel z posudku PK MPSV v Ostravě, ze kterého vyplynulo, že žalobkyně není osobou, která by nebyla schopna zvládat základní životní potřeby v oblasti mobility či orientace a že zdravotní stav žalobkyně není dlouhodobě nepříznivý ve vztahu k základním životním potřebám v oblasti mobility či orientace. Žalovaný zdůraznil, že sociální šetření je jeden z podkladů, ze kterých PK MPSV vychází a posuzování zdravotního stavu a stanovení stupně závislosti je plně v její kompetenci. Zatímco sociální pracovníce při místním šetření vychází zejména z přímého kontaktu s posuzovanou osobou a rozhovoru s ní, tudíž se její závěry zakládají z velké části na výpovědi posuzované osoby, příp. osoby, která jí poskytuje péči bez ohledu na to, zda se jedná o péči přiměřenou či projektivní, PK MPSV vychází z objektivně doloženého zdravotního stavu posuzované osoby ve spojení s konkrétní náplní jednotlivých zkoumaných aktivit v rámci základních životních potřeb, přičemž k výsledku sociálního šetření přihlíží. PK MPSV ve svém posudku uvedla, z jakých podkladů vycházela, tyto lékařské nálezy aplikovala na příslušný zákon a vypořádala se s námitkami žalobkyně. Žalovaný nezpochybnil zdravotní stav žalobkyně, nicméně musel dospět k závěru, že u žalobkyně nebyly zjištěny poruchy funkčních schopností dosahující úrovně úplných nebo těžkých, pro které by nebyla schopna zvládat základní životní potřeby v oblasti mobility či orientace v přijatelném standardu, a to i přes užívání zachovalých potenciálů a kompetencí, a facilitátorů (např. hůl, opora zábradlí, brýle, servírovací stůl, pomůcky při nazouvání, madla, sedáky, provedení celkové hygieny ve sprše místo ve vaně, toaletní židle apod.). Z předložených lékařských nálezů vyplynulo, že rozsah duševních, mentálních, tělesných a smyslových funkčních schopností je u žalobkyně dostatečný k pravidelnému zvládnutí základních životních potřeb, které nebyly uznány jako nezvládané. Žalobkyní zdůrazňovaná Invalidita III. stupně není při posouzení stupně závislosti pro účely příspěvku na mobilitu rozhodnou skutečností.

Z obsahu napadeného rozhodnutí soud zjistil, že žalovaný odůvodnil výrok svého rozhodnutí výsledkem posouzení stupně závislosti posudkem PK MPSV. K námitkám žalobkyně konstatoval, že rozhodné základní životní potřeby nelze s ohledem na prokázaný zdravotní stav žalobkyně považovat za nezvládané, a to z následujících důvodů:

1) mobilita - žalobkyně je schopen chůze o 2 francouzských holích, s oporou zvládne i schody. Dle ortopedického vyšetření bylo zjištěno lehké omezení hybnosti v kyčlích, v kolenních kloubech je hybnost volná oboustranně. Žalobkyně má dostatečné pohybové, duševní i smyslové schopnosti, které umožňují zvládnutí činností spojených s mobilitou.

2) orientace - žalobkyně netrpí závažnou poruchou orientace. Rovněž je schopna vnímat zrakem a sluchem.

Žalovaný hodnotil posudek PK MPSV jako úplný, objektivní a přesvědčivý. PK zpracovala posudek v řádném složení komise za účasti odborného posudkového

lékaře a dále lékaře specialisty podle povahy diagnostikovaných zdravotních obtíží žalobkyně, po studiu a vyhodnocení shromážděné zdravotnické dokumentace. Posouzení stupně závislosti je plně v kompetenci PK MPSV. Zdravotní stav žalobkyně je dlouhodobě nepříznivý, žalobkyně nezvládá jenu základní životní potřebu – péči o domácnost, avšak ostatní základní životní potřeby by měla zvládat v přijatelném standardu. Tyto závěry nejsou v rozporu s lékařskými zprávami, ani ty nejsou mezi sebou navzájem v rozporu. K námitce rozporu mezi sociálním šetřením provedeným v řízení před správním orgánem I. stupně a posouzením PK MPSV žalovaný uvedl, že výsledek sociálního šetření slouží jako jeden z podkladů, ze kterých PK MPSV vychází při jednání. Posuzování invalidity není rozhodnou skutečností pro posouzení stupně závislosti.

K návrhu žalobkyně byl v řízení před soudem dne 7. 7. 2014 zpracován posudek znalce MUDr. V. L., který byl následně při jednání soudu dne 18.5.2015 proveden.

Znalec ve svém posudku popsal zdravotní stav žalobkyně, provedl výpis z lékařských zpráv praktického lékaře a odborných ošetřujících lékařů, vývoj uznání invalidity a výsledek sociálního šetření. K námitkám uvedeným v žalobě znalec konstatoval, že postižení somatické a duševní posuzovanou omezují v pracovní schopnosti, ale kritéria pro hodnocení invalidity jsou zcela odlišná než posudková kritéria mobility. Z tohoto důvodu se nelze na podkladě přiznání invalidity III. stupně automaticky dožadovat uznání vyššího stupně závislosti. Posuzovaná se odvolává na sociální šetření, které popisuje stav odpovídající čtvrtému stupni závislosti. Výsledek sociálního šetření je ovšem ve výrazném rozporu s doloženou lékařskou dokumentací a jednoznačně neodpovídá možnostem posuzované, která v důsledku postižení pohybového aparátu je limitovaná v delší chůzi a ve fyzicky náročnějších úkonech, v důsledku duševního onemocnění nezvládá některé aktivity duševně náročnější, ale převážnou část základních životních potřeb je schopna v přirozeném sociálním prostředí s možným použitím facilitátorů samostatně zvládnout, byť některé aktivity vykonává složitěji či déle než zdravá osoba.

Ke zvládání základních životních potřeb významných pro posouzení nároku na příspěvek na mobilitu znalec uvedl následující:

- a) mobilita: U žalobkyně jsou zachované fyzické schopnosti a umožňují zvládat vstávání, usedání, stoj, zaujímat polohy, pohybovat se krok za krokem alespoň 200 m, a to i po nerovném povrchu, zvládne vyjít a sejít jedno patro i používat dopravní prostředky včetně bariérových (fyzicky zvládne, není porucha orientace místem). U posuzované není přítomno ochrnutí končetin, porucha rovnováhy či natolik závažné kloubní postižení či jiné zdravotní postižení, které by z medicínského důvodu vysvětlilo posuzovanou udávané nezvládání výše uvedených aktivit či některých z nich;
- b) orientace: Z dokumentace lze prokázat, že je schopna dostatečně rozeznávat zrakem i sluchem, je orientovaná časem, místem, osobou, je schopna se orientovat v obvyklém prostředí a situacích a přiměřeně v nich reagovat. Duševní kompetence v rámci péče o vlastní osobu jsou dostačující.

Znalec uzavřel, že žalobkyně nezvládá tři základní životní potřeby, a to oblékání a obouvání, osobní aktivity, péče o domácnost a poznamenal, že u žalobkyně se

mohou vyskytnout období, kdy v důsledku zhoršení zdravotního stavu je více závislá na pomoci druhé osoby, ale tyto stavy jsou přechodného charakteru, netrvající větší část roku, tedy nenaplnují kritéria dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu. Neprovedení vlastního vyšetření žalobkyně znalec zdůvodnil tím, že doložená dokumentace je dostačující k vyslovení odpovědi na dotazy soudu.

Krajský soud přezkoumal v mezích žalobních bodů [§ 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s.ř.s.“)] napadené rozhodnutí, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného, tj. ke dni 20.11.2013 (§ 75 odst. 1 s.ř.s.). Nad rámec žalobních námitek musí soud přihlídnout toliko k vadám napadeného rozhodnutí, k nimž je nutno přihlížet bez návrhu nebo které vyvolávají nicotnost napadeného rozhodnutí podle § 76 odst. 2 s.ř.s. Takové nedostatky však v projednávané věci soud nezjistil.

Podle § 6 odst. 1 zákona č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením a o změně souvisejících zákonů, má nárok na příspěvek na mobilitu osoba starší 1 roku, která není schopna zvládat základní životní potřeby v oblasti mobility nebo orientace, opakovaně se v kalendářním měsíci dopravuje nebo je dopravována a nejsou jí poskytovány pobytové sociální služby podle zákona o sociálních službách v domově pro osoby se zdravotním postižením, v domově pro seniory, v domově se zvláštním režimem nebo ve zdravotnickém zařízení ústavní péče.

Podle § 8 odst. 1 citovaného zákona schopnost osoby zvládat základní životní potřeby v oblasti mobility nebo orientace se pro nárok na příspěvek na mobilitu posuzuje podle zákona o sociálních službách stejným způsobem jako pro účely příspěvku na péči.

Podle § 1 odst. 4 vyhlášky č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, za neschopnost zvládání základní životní potřeby se považuje stav, kdy porucha funkčních schopností dosahuje úrovně úplné poruchy nebo poruchy těžké, kdy i přes využívání zachovaných potenciálů a kompetencí fyzické osoby a využívání běžně dostupných pomůcek, prostředků, předmětů denní potřeby nebo vybavení domácnosti, veřejných prostor nebo s využitím zdravotního prostředku nelze zvládat životní potřebu v přijatelném standardu. Za neschopnost zvládání základní životní potřeby se považuje rovněž stav, kdy režim nařízený odborným lékařem poskytujícím specializované zdravotnické služby neumožňuje provádění základní životní potřeby v přijatelném standardu.

Podle přílohy č. 1 k vyhl. č. 505/2006 Sb., se vymezuje posuzování schopnosti zvládat základní životní potřeby takto:

a) Mobilita:

Za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna zvládat vstávání a usedání, stoj, zaujímat polohy, pohybovat se chůzí krok za krokem, popřípadě i s přerušováním zastávkami, v dosahu alespoň 200 m, a to i po nerovném povrchu, chůzi po schodech v rozsahu jednoho patra směrem nahoru i dolů, používat dopravní prostředky včetně bariérových.

b) Orientace:

Za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna poznávat a rozeznávat zrakem a sluchem, mít přiměřené duševní kompetence, orientovat se časem, místem a osobou, orientovat se v obvyklém prostředí a situacích a přiměřeně v nich reagovat.

Přezkoumává-li krajský soud správní rozhodnutí žalované o nároku na dávku podmíněnou zdravotním stavem, je rozhodnutí soudu závislé na odborném lékařském posudku, neboť soud sám není způsobilý činit odborné, tj. medicínské závěry.

V případě příspěvku na péči, o nějž žalobkyně rovněž žádala, a o němž rozhodoval soud rozsudkem ze dne 21.7.2014, č.j. 72 Ad 2/2014-66, se znalec odchýlil od názoru PK MPSV na zvládání základních životních potřeb žalobkyní v oblasti oblékání a obouvání a osobních aktivit, což bylo důvodem pro zrušení rozhodnutí žalovaného ve věci příspěvku na péči. V případě příspěvku na mobilitu však není rozhodné posouzení zvládání všech životních potřeb ve smyslu vyhl. č. 505/2006 Sb., nýbrž toliko potřeby mobility a orientace, jak vyplývá z citované právní úpravy.

Ze shora uvedených skutečností vyplývá, že závěry soudem ustanoveného znalce o zvládání základních životních potřeb v oblasti mobility a orientace jsou shodné se závěry PK MPSV, tj. takové, že žalobkyni byla ke dni napadeného rozhodnutí zachována schopnost zvládat tyto dvě klíčové životní potřeby v potřebném standardu. Jelikož krajský soud hodnotí znalecký posudek ustanoveného znalce za přesvědčivý, přičemž tento se pečlivě vypořádal s námitkami žalobkyně a vyhodnotil obsah jí předložených lékařských zpráv, přisvědčuje soud závěru žalovaného o tom, že ke dni vydání napadeného rozhodnutí nebyla žalobkyně osobou, která by ve smyslu § 6 odst. 1 zákona č. 329/2011 Sb. nebyla schopna zvládat základní životní potřeby v oblasti mobility nebo orientace uvedené v § 9 odst. 1, písm. a) a b) zákona č. 108/2006 Sb., ve znění zákona č. 366/2011 Sb. a že zdravotní stav žalobkyně není dlouhodobě nepříznivý ve smyslu § 3 písm. c) zákona č. 108/2006 Sb., ve znění zákona č. 366/2011 Sb. ve vztahu k základním životním potřebám v oblasti mobility a orientace.

Soud proto žalobu jako nedůvodnou podle § 78 odst. 7 s.ř.s. zamítl.

Výrok o náhradě nákladů řízení je odůvodněn § 60 odst. 1 s.ř.s., neboť žalobkyně byla neúspěšná a procesně úspěšné žalované žádné náklady nad rámec její obvyklé úřední činnosti nevznikly.

Pro úplnost soud uvádí, že v případě zhoršení funkčních obtíží žalobkyně oproti stavu zjištěnému ke dni vydání napadeného rozhodnutí, má tato možnost podat novou žádost o přiznání příspěvku na mobilitu.

P o u č e n í :

Proti tomuto usnesení lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího

správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Olomouci dne 18. května 2015

Za správnost vyhotovení:
Markéta Chrudinová

Mgr. Barbora Berková v. r.
samosoudkyně